

УДК 94(4)“20”:94(477+470)“20”

Іван Михасюк, доктор економічних наук, заслужений професор,
завідувач кафедри економіки підприємства
Львівського національного університету імені Івана Франка,
академік АН вищої освіти України, професор економічних наук Республіки Польща

ГЛОБАЛІЗОВАНА ЄВРОПА Й СВІТ В НЕОГОЛОШЕНІЙ УКРАЇНСЬКО-РОСІЙСЬКІЙ ВІЙНІ

Неоголошена українсько-російська війна – пряма загроза Європі. Тому, не чекаючи на допомогу Заходу, США, країнам, перш за все, Східної Європи слід терміново вибудувати захисну Чорноморсько-Балтійську вісь проти агресора, в якій Україна призвана відіграти головну роль: її героїчна молодь вже взяла на себе перший удар, понесла перші жертви.

Ключові слова: неоголошена війна, глобалізація, Європейський Союз, Московія, агресор.

Иван Михасюк, доктор экономических наук, заслуженный профессор,
заведующий кафедрой экономики предприятия
Львовского национального университета имени Ивана Франко,
академик АН высшего образования Украины, профессор экономических наук Республики Польша

ГЛОБАЛІЗОВАНА ЄВРОПА І МИР В НЕОБ'ЯВЛЕНІЙ УКРАЇНСЬКО-РОСІЙСЬКІЙ ВОЙНІ

Необъявленная украинско-российская война – прямая угроза Европе. Поэтому, не дожидаясь помощи Запада, США, странам, прежде всего, Восточной Европы следует срочно выстроить защитную Черноморско-Балтийскую ось против агрессора, в которой Украина призвана сыграть главную роль: ее героическая молодежь уже взяла на себя первый удар, понесла первые жертвы.

Ключевые слова: необъявленная война, глобализация, Европейский Союз, Московия, агрессор.

Ivan Mykhasyuk, Ph.D. (Economy), Honored Prof. Head of Entrepreneurship Economy Department
Lviv National University by I. Franko
Academisian of Ukrainian Academy of Sciences of Higher Education,
Prof. of Economy of Poland Republic

GLOBALIZED EUROPE AND THE WORLD AT UNDECLARED WAR BETWEEN UKRAINE AND RUSSIA

The undeclared war between Ukraine and Russia is direct treat to Europe. So Eastern Europe Countries shouldn't wait for help from Western Europe and the USA but should build Black Sea and Baltic Sea protective axis against the aggressor, where Ukraine should play a leading role. Its heroic youth has taken the first strike and had first victims.

Keywords: udeclared war, globalization, the European Union, Moskovia, aggressor.

Всі небезпеки, які колись носили локальний характер, наприклад локальні ризики, війни в умовах глобалізації можуть перерости у глобальну катастрофу. Чим більшою мірою регіони стають взаємозалежними, тим більш вони стають і взаємовразливими: глобалізація багаторазово підсилює ризик. Адже світ стає тіснішим. Простір суспільного буття ущільнюється, стає більш однорідним. Тим паче в умовах воєнного стану, коли міжнародні відносини повинні переорієнтуватись на оборону країни. За таких умов країна переходить до централізованого управління, а міжнародні економічні відносини з цивілізованим світом скеровуються в оборонну співпрацю.

Для того, щоб захистити себе від агресії з боку інших держав, кожна країна намагається брати участь як в регіональних, так і у міжнародних інтеграційних утвореннях. Це дає можливість обмежити ризики, які виникають, насамперед, з причин зовнішньої небезпеки.

Україна вже зробила перші кроки до Європейського Союзу. Країни ЄС домінують в обсязі українського експорту. На них припадає 33,5%. Водночас якісний склад цього експорту визначається товарами сировинної групи, тоді як зростання експорту готових товарів поки що не спостерігається.

Проте сьогодні на часі, насамперед, співпраця і вступ України в НАТО. Адже ворог України –

Росія (Московія¹) – агресор, який крім значної військової переваги, володіє атомною зброєю, яку Україна у свій час, на жаль, позбулась в обмін на гарантію територіальної цілісності і недоторканості. Одним із таких гарантів був і нинішній агресор – окупант Українського Криму – Росія. Ряд українських політиків пропонують відновити ядерний статус України (нагадаємо, що Україна посідала третє місце у світі після США і Росії за кількістю ядерних боеголовок). Проте володіння ядерною зброєю в сучасному світі не є гарантією проти воєнних конфліктів. Прикладом цього може стати ситуація в Ізраїлі, Пакистані.

Отож відкрита агресія споконвічного ворога України – Росії – Московії, неоголошена війна і, як результат, окупація частини території України і подальші наміри окупанта – на Захід, викликає об’єктивну необхідність Україні брати активну участь у євроатлантичних спільнотах, насамперед НАТО, гармонізувавши моделі державної влади з європейськими. В іншому випадку Україна залишатиметься у зоні невизначеності між Сходом і Заходом, стане більш вразливою до глобального натиску. Позаблоковий статус України, з огляду на її геополітичне розташування, вимагатиме значного збільшення видатків на оборону, позбавить її можливості захистити свої інтереси в Європі та США.

Сьогодні Україна опинилась акурат на тому ж порозі, на якому Польща стояла 25 років тому. Чи ввійде Україна у відчинені двері Західної Європи як Польща у 1989 році?

Наразі Захід залишив Україну сам на сам з агресором, із міжнародним тероризмом. Катастрофа малайзійського “Боїнга-777” показала, що війна в Україні – це головна точка на геополітичній карті. Захід закликає Україну до миру. Але ж для миру потрібна, насамперед, переможна війна над тероризмом. Війна з Росією вже вийшла за межі України і зачепила весь глобалізований світ.

Україна стала на шляху агресора – московсько-кремлівських варварів XXI століття. Путін чекістськими методами взявся

реанімувати імперський СРСР, оскільки зрозумів, що силоміць затягнути Україну в цю “імперію зла” вже не вийде. В Україні Кремль загнав ситуацію у глухий кут: Росію виключено з глобального рівня світової політики, а її регіональні амбіції перебувають під сумнівом.

Швидкість змін, що відбуваються у світі зараз є настільки високою, що їх ефект виявляється набагато раніше, ніж це було зовсім недавно. У подальшій глобалізації економічні і політичні відносини між країнами будуть розвиватися з наростаючою швидкістю у ще більш гострій конкурентній боротьбі аж до її умовного завершення. На повне завершення світової глобалізації слід чекати сотні років.

Навіть ЄС, як найбільш глобалізована – повнозінтегрована організація серед інших відомих світових об’єднань груп країн, буде в цьому плані вдосконалюватись, щоб стати згуртованою гармонізованою організацією. Зараз ЄС є по суті механічним об’єднанням різних держав, що відрізняються мовою, історією, політикою, культурою, і які не можуть розробити загальну політику, насамперед, у сфері зовнішньої політики. Сучасну Європу об’єднує єдина валюта. Але євро – це така валюта, яка перебуває практично під диктатурою Європейського банку і Німеччини, найпотужнішої держави в Європі, яка може нав’язувати свою політику іншим країнам. Ця Європа стає дедалі більше організацією, покликаною обслуговувати інтереси певної фінансово-грошової еліти.

Проте Європа все ж прямує в бік Об’єднаних Штатів Європи. І якщо це відбудеться, тоді Європа може зробити щось і для простого народу, не лише для еліти і більш ефективно впливати на приборкання агресії на континенті. А поки що Європа – ліберальна і консервативна. Її країни – політично ожирілі.

А що буде з рештою країн світу на земній кулі? Решта суспільства (абсолютна більшість) – та, яка стала жертвою традицій, упереджень, ненависті (Африка, значна частина мусульманського світу), стане зайвою як для європейської, так і для світової еліти, оскільки вона

¹ Назву “Росія” цар Московії завойовник Петро I щоб приєднатись до тисячолітньої історії та слави Київської Русі-України в 1721 р. по суті вкрав назву “Русь”-“Росія”. Щоправда, ще й до сьогодні частина українців, поляків в побуті вживає назву “Московія”, “Московщина”, “москалі” (рідше – кацапи).

Розмови про “дружбу” й “братерство” України з Росією – найнебезпечніший самообман. Ми надто різні – росіяни та українці. Уся історія наших відносин більш ніж трагічна, не дає підстав для “братських” тверджень. Україна зможе жити з Росією мирно, лише коли ця “імперія зла” розвалиться, а на її європейській частині утвориться нова держава. Щодо такої держави ми поступатимемо, як нинішня Польща відносно України. Ми будемо її захищати, вести в Євросоюз. А східніше, в Сибіру й на Далекому Сході, буде Китай. Проте сьогодні Росія – імперія зла, яка вже біля 400 років збирає землі – від Петра I – Сталіна, а тепер вже і Путіна, який прагне відновити те, що було при Радянському Союзі, при царській Росії. І ніяких сепаратистів на Сході України немає. Там воюють російські диверсанти.

не здатна грати за правилами глобальної економіки. Дешева робоча сила виїжджатиме і далі на заробітки в процвітаючі регіони планети. На решту, яка залишиться проживати у своїх регіонах дешевої робочої сили, чекає масове переміщення підприємств з розвинутих світових регіонів. І цей процес вже розпочався.

Оскільки, найближчий сусід України – Польща, яка є членом НАТО, то співпрацю з цією країною у військовій сфері можна розглядати як співробітництво зі структурами НАТО. Тим паче в умовах російської агресії доцільно зняти всі перепони в українсько-польських економічних відносинах. Йдеться про створення спільних банків, спільних підприємств, спільної транспортної інфраструктури і прикордонних зон вільної торгівлі, систем співпраці на рівні муніципалітетів, оборони тощо.

Дякуючи патріотам, насамперед “євромайдану”, який вже став відомим у світі, Україні вдалось позбутись диктаторської влади, яка до того ж заохочувала Московію до експансії, до захоплення АР Крим, свідомо знищуючи військову могутність держави.

Вищезгаданий теракт Московії – знищення пасажирського літака Боїнг-777, в якому загинуло біля 300 громадян десяти країн світу, а перед тим – Смоленськ, Грузія, Крим, – все це свідчить про російську агресію, яка оточивши Україну своїми військами, скеровує вістря в бік Європи, світу.

Росія наразі не обстрілює Європу “Градами”, але її політика спрямована проти Євросоюзу. Вона прагне його розхитати, розколоти, і в неї це вже виходить. Захланний кремлівський клан уже в Європі. Він просувається все далі, захоплюючи все нові сфери й галузі в економіці, купуючи політиків і навіть партії. Росія нав’язує Європі свої погляди, замашки й правила. При цьому, що європейські в Росії, напевно, не приживуться вже ніколи.

В цих умовах Європі, насамперед її Східній частині, доцільним було б вибудувати і зміцнювати Балтійсько-Чорноморську вісь – Швеція – Норвегія – Фінляндія – Литва – Латвія – Естонія, Польща – Болгарія, а у перспективі і Білорусія, ініціювати взаємно вигідні умови між вказаними країнами від торговельної до оборонної політики.

До речі, Польща має підстави для формування такого оборонного Союзу з сусідами регіону.

Варто лише згадати 1939 рік, коли Гітлер і Сталін намагались розірвати, знищити Польщу. А окупація цієї країни з 1945 по 1989 роки. Де тоді були країни Заходу? А сьогодні, німці і французи рахують гроші від партнерства з російським “Газпромом” і не хочуть бачити в особі Росії (Московії) агресора. Але ж для Польщі, Литви недопущення російських агресорів до своїх кордонів – це завдання номер один.

Отож сьогодні спільні інтереси країн Балтії і регіону Чорного моря дають можливість сформувати новий Політико-Східний Союз на теренах Східної Європи.

В цьому зацікавлені також Швеція, Фінляндія як позаблокові країни.

До такого Союзу може долучитися і Туреччина, яка підтримує своїх одновірців – кримських татар. Адже вони на своїй тимчасово окупованій території зазнають знущань, національних і соціальних утисків з боку московського окупанта. Разом це був би могутній Союз – значно сильніший в економічному і військовому відношенні, ніж московський агресор.

В такому Союзі Україна, зважаючи на розміри території, природні ресурси та географічне положення, має шанс відіграти основну роль як в оборонному, так і в економічному аспекті.

В країнах такого Союзу, а тим паче в Україні, як жертві агресії громадська єдність, національне згуртування, а отже патріотичне виховання молоді стає особливо актуальним і справді стратегічним за своїм значенням завданням. Патріотичне виховання не тільки важливе для формування почуттів приналежності до нації, держави, а й має суто прикладний характер, бо веде до національного згуртування, до ефективного відстоювання національних інтересів у відносинах з іншими державами. Глобалізація – це випробування для національної і культурної ідентичності.

Нинішня пряма агресія і оборона України від російського окупанта згуртувала український народ відстояти свої національні інтереси.

А поки що, до створення і функціонування такого Союзу у всіх країнах, які межують з Росією, необхідно збільшити присутність і готовність реагування військ НАТО. Це міг би бути підрозділ швидкого реагування, в якому мали б бути сконцентровані ті знання і підготовка, які належать до планів оборони.

Стаття надійшла до редакції 21.08.2014

